

דוח שבועי בנושא הגנה על אזרחים 24 – 31 בדצמבר 2008 (291)

הישראל והרסו מסגד במחנה הפליטים ג'באלייה. תקיפה זו גרמה להריגתן במקום של חמש ילדות בנות אותה משפחה שהתגוררה בסמוך למבנה שהותקף. ארבעה ילדים נוספים נפגעו אף הם באותה התקיפה (אל-מיזאן).

סיכון גבוה לעקירת תושבים

דווח על מקרים רבים בהם פנו גורמי צבא ישראליים באמצעות הטלפון, או באמצעות הטלת עלונים ממטוסים וקראו לתושבים לעזוב את בתיהם בטרם הפצצה. בעוד בחלק מהמקרים ההפצצה אכן התרחשה זמן קצר אחרי ההתרעה הטלפונית, הרי שבמקרים אחרים לא ארע דבר. בהתחשב בצפיפות האוכלוסיה והקרבה הגדולה בין הבתים, פניות אלה גרמו לפניקה ניכרת ולחוסר בטחון בקרב אלה שקבלו את ההתרעות ושל שכניהם. אנשים פינו את בתיהם וחלקם נותרו ברחובות למשך שעות ארוכות, בעודם נחשפים לסכנות נוספות. אחרים מצאו מקלט אצל קרוביהם. דווח על מקרים בהם אנשים התקהלו על גגות בתיהם בתקווה כי הדבר ימנע את הפצצתם על ידי חיל האוויר. בתי ספר של אונר"א ברחבי הרצועה הוכנו לשמש כמקלטים זמניים עבור עקורים.

הפעילות ההומניטרית שובשה באורח קשה בשל רמות גבוהות של חוסר בטחון

התקפות האוויר התדירות שיבשו באורח קשה את תפקודם של המבצעים ההומניטריים ופעולות הרווחה. בעוד שמתקני האו"ם וציוותו לא שימשו מטרות ישירות לתקיפה של חיל האוויר, הרי שמוטבים רבים נפגעו – נהרגו או נפצעו – ומבנים וציווד של האו"ם נפגעו וניזוקו. באחת התקריות הקשות ביותר, שהתרחשה ב- 27 בדצמבר, תקף חיל האוויר קבוצה של שוטרים שהוצבה בחזית מרכז ההדרכה של אונר"א בעיר עזה. 8 חניכים של אונר"א, שהמתינו במקום להסעה באוטובוס של הסוכנות, נהרגו ו-19 נוספים נפצעו. תקיפה אווירית נוספת, שנערכה ב-30 בדצמבר, על משכן כוחות הבטחון המסכל, בשכונת שיח' זייד, הסבה נזק כבד למחסני המזון (קמח) של תוכנית המזון העולמית של האו"ם (WFP). מתקנים אחרים של האו"ם שניפגעו וניזוקו

בהתקפות האוויר כוללים 13 בתי ספר של אונר"א ואת משרדי OCHA, UNSCO, ו-FAO.

הסכנות האורבות לעובדי האו"ם ולעובדים הומניטריים באזורי עימות הועצמו גם בשל קריסתה הכמעט מוחלטת של המשטרה העזתית, מה שחושף את הצוותים ההומניטריים לאיומים, תקיפה וסוד. כתוצאה מרמות הסיכון

מבצע צבאי חסר תקדים ברצועת עזה

ב- 27 בדצמבר פתח צה"ל במבצע חסר תקדים ברחבי רצועת עזה, תחת הכינוי "עופרת יצוקה". על פי ממשלת ישראל, המבצע נערך בתגובה לירי בלתי פוסק של רקטות ופצצות מרגמה (פצמ"רים) מאז ה-19 בדצמבר, עת פקיעת הרגיעה שהושגה בתיווך מצרי. מטוסי קרב ישראליים תקפו יותר מ- 400 מטרות ברחבי רצועת עזה המאוכלסת בצפיפות. מטרות רבות הותקפו בעת ובעונה אחת בדקות הראשונות למבצע.

מאות פלסטינים נהרגו ויותר מ-1500 נפצעו בשלושת הימים הראשונים למבצע

קשה לדווח על מספר מדויק של נפגעים בשלב זה. ואולם, מספר אירגונים הומניטריים ואירגוני זכויות אדם, ביניהם אל מיזאן, מרכז עזה לזכויות האדם (PCHR) ואונר"א, כמו גם ספקי שירותי בריאות, מדווחים על 310 – 390 הרוגים וכ- 1900 – 1500 פצועים בשלושת הימים הראשונים למבצע. לפחות 32 ילדים פלסטינים נהרגו ב-48 השעות הראשונות למבצע.

מספר גובר של רקטות ופצצות מרגמה שוגרו לעבר ישראל

מאז ראשית המבצע הצבאי הישראלי שנפתח ב- 27 בדצמבר, שיגרו חמושים פלסטיניים כ-247 רקטות ופצמ"רים לעבר ישראל, חלקם נחתו בערים ובישובים ישראליים גדולים וכתוצאה מהירי נהרגו 4 ישראלים ונפצעו 34 נוספים.

הרס מבנים והנפגעים כתוצאה מכך

ההתקפות הישראליות פגעו בכל רחבי רצועת עזה המאוכלסת בצפיפות. המטרות כללו מגוון רחב של מבני ציבור, כולל מסגדים, תחנות משטרה אזרחית, אוניברסיטאות ומרכזי ספורט, בנוסף למבני ממשל ובסיסי אימון צבאיים. צה"ל טוען שבכל המבנים שהותקפו שוכנו כוחות חמאס או שהמבנים שימשו כבסיסי שליטה ופיקוד, מחסני נשק ותחמושת ומעבדות לפיתוח אמצעי לחימה.

ב-27 בדצמבר נורה טיל ישראלי שפגע במטה המשטרה בעיר עזה והרג כ- 40 בני אדם בעת הכנות לטכס סיום קורס שוטרים רגילים ושוטרי תנועה.

פגיעות רבות באזרחים התרחשו בקרב אותם תושבים המתגוררים בקרבת מטרות שהותקפו. באחת התקריות שהתרחשה ב-28 בדצמבר, תקפו מטוסי חיל האוויר

המוגברות, הושעו חלק מהמבצעים ההומניטריים החשובים ביותר כגון חלוקת מזון לנזקקים מטעם WFP.

תגובה נרחבת בגדה המערבית לתקיפות האוויר בעזה

דווח על קיום שביתת מסחר כללית והפגנות מאורגנות, שבמהלכן נהרגו שני פלסטינים, כולל נער בן 17 (נפת רמאללה) ויותר מ-100 פלסטינים נפצעו – רובם בתחמושת חיה. ארבעה חיילים ישראלים נפצעו גם הם בהפגנות אלה. הפגנה בחברון הסתיימה ב-5 פצועים, כאשר המשטרה הפלסטינית פתחה באש לעבר המפגינים ואף הכתה אותם. על פי דיווחי צה"ל, ניפצעו 19 אזרחים ישראלים בתקריות שונות ברחבי הגדה המערבית. בשתי תקריות נפרדות, פלסטינים דקרו חמישה ישראלים בתוך או ליד התנחלות מודיעין עילית (קריית ספר, נפת רמאללה) ובהתנחלות קדומים (נפת קלקיליה).

למרות שמספר מבצעי הסריקה שערך צה"ל פחתו במידת מה בתקופת הדיווח, (74 לעומת 75 בשבוע שחלף) נרשמה עליה חדה במספר הפלסטינים שנעצרו (75 בהשוואה ל-56).

מותרת הכנסת סיוע הומניטרי לרצועה

מעברי הרצועה נותרו סגורים במהלך תקופת הדיווח, למעט מעבר כרם שלום שנפתח חלקית במשך ארבעה ימים להעברת אספקה הומניטרית. סה"כ הועברו (עד 30 בדצמבר) כ-218 משאיות שהובילו בעיקר מוצרי מזון בסיסיים ואספקה רפואית. המעברים האחרים לרצועה, כולל שרולל מסוע התבואות בקרני וצינורות הדלק בנחל עוז, נותרו סגורים והדבר החמיר את משבר המחסור בדלק ובגרעיני חיטה.

שרולל המסוע בקרני נפתח ב-26 בדצמבר והוכנסו באמצעותו 25 משאיות חיטה (קרוב ל-1000 טון) וכן 18 טון מזון לבעלי חיים. ב-31 בדצמבר, קרוב ל-100 משאיות, כולל 45 משאיות אספקה הומניטרית, מתוכננות להיכנס לרצועה דרך מעבר כרם שלום. במהלך חודש דצמבר, עד 27 בחודש, מספר משאיות האספקה שניכנסו לרצועה צומצם במידה ניכרת ועמד על ממוצע של 16 משאיות ליום, לעומת ממוצע של 123 משאיות ליום בחודש אוקטובר ו-475 משאיות ליום במאי 2007, לפני השתלטות החמאס על הרצועה.

המחסור בכסף מזומן משפיע לרעה על פעילות אונר"א

החרם שמוטל על הכנסת שטרות כסף מזומן לרצועה עזה משבש חלק מתוכניות הפעולה ההומניטריות של אונר"א. הסוכנות נאלצה להשעות את תוכנית הסיוע באמצעות תשלום במזומן לכ-94,000 מוטבים, כמו גם את תשלום שכרם של מוטבים המשתתפים בתוכנית סיוע של עבודות

יזומות ("כסף תמורת עבודה"). כמו כן, הסוכנות איננה יכולה לשלם לספקי סחורות ושירותים בתוך הרצועה, כולל ספקי מזון בקנטינות לכ-200,000 ילדים נזקקים.

מחסור בחיטה ברצועת עזה

המשרד העזתי לכלכלה לאומית הנהיג משטר של קיצוב בחלוקת קמח מאז ה-26 בדצמבר, והורה ליבואני וסיטונאי הקמח לעקוף את הסוכנים והסוחרים הסיטונאים ולמכור קמח, שהתקבל במהלך השבוע (כ-400 טון), ישירות לצרכנים. מתקבלים דיווחים על תורים ארוכים לקניית פיתות במאפיות בהן הונהג קיצוב במכירת הפיתות – 50 יחידות למשק בית.

במהלך השבוע האחרון, קבל איגוד בעלי המאפיות כ-17.5 טון גז בישול והדבר איפשר את תיפקודן של 40 מתוך 47 מאפיות הפיתה. חלוקת הקמח וגז הבישול למאפיות השונות מאורגן באופן שמאפשר לאוכלוסיה לרכוש פיתות כמעט בכל שכונה, במאפיות הקרובות ביותר לבתייהם תוך הפחתת הצורך בתנועה באיזורי עימות מזויין.

ואולם, בשל המחסור בקמח חיטה ומוצרי מזון אחרים, הושעתה תוכנית חלוקת המזון של אונר"א לכמחצית מאוכלוסיית הרצועה – 750,000 נפש – מאז ה-18 בדצמבר. כתוצאה מכך הורע מצבם של אנשים הנסמכים על חלוקת מזון ועל תוכניות של סיוע חירום.

מחסור בדלק והפסקות בחשמל ברצועת עזה

תחנת הכוח של עזה נסגרה מחדש ב-30 בדצמבר, וזאת לאחר פעולה של ארבעה ימים בלבד. זוהי הפעם השישית בה נסגרת התחנה מאז ה-5 בנובמבר 2008, בשל מחסור בדלק ובחלקי חילוף. 650,000 מתושבי מרכז וצפון הרצועה, כולל העיר עזה סובלים מהפסקות חשמל בנות 16 שעות מדי יום (ראו גם סעיף בריאות).

תפקוד מערכת הבריאות ברצועה בזמן משבר

אירגון הבריאות העולמי (WHO) מדווח כי למרות ששירותי הבריאות ברצועת עזה סבלו בתחילת המבצע מעומס יתר קשה בשל קבלת מספר גבוה מאד של נפגעים, הם המשיכו לתפקד. עם זאת, מחסן התרופות המרכזי ברצועה דיווח על מחסור ב-105 פריטי תרופות ו-225 פריטי אספקה רפואית וכי פריטים אלה עדיין נמצאים בחסר. כמו כן 20% מצי האמבולנסים ברצועת עזה מקורקע עקב מחסור בדלק ו/או חלקי חילוף.

המחסור בדלק והפסקות החשמל משפיעים על תפקוד בתי החולים

מלאי הדלק לגנרטורים בבתי החולים מספיק לחודש ימים בתנאי תפקוד רגילים. ואולם, כאשר הפסקות החשמל היומיות מתארכות מעל 8 שעות ביום, רמות הדלק המצויות במלאי מספיקות רק ל-14 – 10 ימים. כמו כן, מאחר וגנרטורים אינם מיועדים לעבוד שעות ארוכות ברציפות, הישענות הגוברת עליהן לצורך אספקת חשמל מהווה סיבה לדאגה.

הרשות הפלסטינית (רש"פ) השעתה הפניית חולים לטיפול רפואי בישראל

משרד הבריאות הפלסטיני של הרש"פ ברמאללה החליט לאחרונה להפנות חולים הזקוקים לטיפול רפואי, שאיננו זמין ברצועת עזה, למצרים בלבד והשעתה עקב כך את הסידורים הקודמים ביחס להעברת חולים לטיפול בישראל. הועדה הפלסטינית לעניינים אזרחיים חדלה להגיש בקשות להפניית חולים לבתי חולים בישראל. בשל התנאים השוררים בשטח, פינוי חולים במצב קריטי דרך רפיח איננו אפשרי.

גישה למים

רשות המים הפלסטינית חתמה על חוזה לרכישת דלק

לאחר חמישה חודשים של אי תשלום, חתמה רשות המים של הרש"פ ברמאללה (WPA) ב-24 בדצמבר על חוזה לרכישת דלק (והתחייבות לתשלום) עם ספק מקומי והדבר איפשר לרשות המים של עזה (CMWU) לחדש את אספקת הדלק החודשית הרגילה. הדלק משמש בעיקר להפעלת המשאבות של בארות מי השתייה ושל משאבות מתקני הטיפול בשפכים. ואולם, רשות המים של עזה עדיין זקוקה למשלוחים דחופים של ציוד חיוני וחלקי חילוף על מנת לאפשר לה להגיש שירותים ראויים לאוכלוסייה. רשות המים העזתית נשענה עד לאחרונה בעיקר על תרומות דלק של אונ"א, יוניצף (UNICEF) ואירגונים הומניטריים אחרים.

לקריאת הדו"ח השבועי בשפה האנגלית פנו ל:

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_protection_of_civilians_weekly_2008_12_31_english.pdf

השפעת המבצע הצבאי על אספקת מים

התקפות חיל האוויר בעיר עזה ובמחנה הפליטים ג'באליה ב-27 בדצמבר הסבו נזק כבד לשתי בארות מים, מה שהפסיק את אספקת המים הזורמים ל-30,000 תושבים. על מנת לתת מענה ביניים לתושבים, רשות המים חיברה את האיזורים המנותקים לבארות מתפקדות; עם זאת הוגבר הלחץ על בארות אלה.

צוותי רשות המים עובדים תוך סיכון עצמי

קיים חשש כי עובדי רשות המים (המתחזקים את רשת המים בשטחים פתוחים) יזוהו בטעות על ידי חיל האוויר הישראלי כחוליות משגרי רקטות. למרות הסיכון הגובר, צוותי רשות המים ממשיכים בעבודתם בשטח. במקרה של מבצע צבאי קרקעי, תתקשה רשות המים, הסובלת ממחסור בחלקי חילוף, להתמודד עם נזקים נוספים.

חומרים לחיטוי מים

מאז ה-5 בנובמבר נרשם מחסור בכלור המשמש לחיטוי מים והדבר מגביר את הסיכון להתפרצות מחלות זיהומיות המועברות במים. כמות של 60 טון כלור, המספיקה לחודש ימים, ושהייתה אמורה להתקבל ברצועה ב-29 בדצמבר לא הורשתה להיכנס לרצועה. יוניצף מדווחת כי כמות הכלור ברצועה מספיק לשבוע ימים בלבד.